

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

Hyödynnetään avointa, omaa ja yhteistä tietoa

Tunnus/tunnistekäytänteet julkisessa hallinnossa
Valmisteleva työpaja 27.3.2017

Digitalisoidaan julkiset palvelut / Yhteinen tiedon hallinta (YTI) -hanke

Työpajan ohjelma

- klo 8.30 Kahvit – yhteistyössä JHKA-työpajan kanssa
- klo 9.00 Tervetuloa työpajaan!
- Tausta – Digitalisoituva julkinen hallinto
  - hallinnollinen työkehys *Yhteinen tiedon hallinta* -kärkihanke
- Puheenvuorot
  - Tunnuspalvelun ylläpitäjän näkökulma – *Juha Hakala*, Kansalliskirjasto
  - Käyttäjänäkökulma – *Marko Latvanen*, Väestörekisterikeskus
  - ”Entä jos” – ruokaa ajatuksille keskusteluun – *Suvi Remes*, VM
- Mitä työllä tavoitellaan – hankesuunnitelman läpikäynti & osallistujien ehdotukset
- klo 11.30 Jatkoaskeleet
- klo 12 Tilaisuuden päätös

Tausta – Tavoitteena *Yhteinen tiedon
hallinta* julkisessa hallinnossa

Miksi tunnukset/tunnisteet ovat niin tärkeitä?

- *Tiedon yksilöinti on osatekijänä sekä tiedon laadussa että sen todistusvoimaisuudessa.*
- Yhteiskunnan ja sen osana julkisen hallinnon toiminta on yhä laajemmin ja syvällisemmin *tietointensiivistä ja toimintoja rakennetaan tietojen varaan* – monitahoiset, risteävät tietovirrat.
- Tunnusten käyttö mahdollistaa laadukkaamman *tiedon elinkaaren* – aina tiedon muodostamisesta sen prosessin aikaiseen välittämiseen ja jakeluun yhdestä paikasta senkin jälkeen, kun tietoa ylläpitävät järjestelmät ovat muuttuneet ja aineisto siirtynyt säilytettäväksi.

Jo tehty työ – selvitykset ja JHS-suositukset

- JHS-193 Paikkatiedon yksilöivät tunnukset (2015) :<http://www.jhs-suositukset.fi/web/guest/jhs/recommendations/193>
- JHS-159 ISO-OID -yksilöintitunnuksen soveltaminen julkishallinnossa (2012): <http://www.jhs-suositukset.fi/suomi/jhs159>
- MDM-esiselvitys - Organisaatio- ja toimipaikkatiedot (valtiovarainministeriö, 2015): <https://www.avoindata.fi/data/dataset/5b480d9d-8a0f-4d77-9f5f-012c1a7b9653/resource/5e1b2af1-afac-4a08-9b9e-690facf9a2c9/download/mdmesiselvitysloppuraporttiluonnosv1-0.pdf>
- Julkisen hallinnon yhteisen metatietopalvelun esiselvitys (valtiovarainministeriö, 2013): <https://www.avoindata.fi/data/fi/dataset/julkisen-hallinnon-yhteisen-metatietopalvelun-esiselvitys>
- Julkisen hallinnon tietoarkkitehtuuri (JHKA, 2012): <https://www.avoindata.fi/data/dataset/julkisen-hallinnon-tietoarkkitehtuuri>
- ....

Yhteinen tiedon hallinta – tieto, sisältö & käyttö

Sipilän hallitusohjelman mukaisesti toimintatavat uudistaen rakennetaan *julkiset palvelut käyttäjälähtöisiksi ja ensisijaisesti digitaalisiksi*, jotta julkisen talouden kannalta välttämätön tuottavuusloikka onnistuu. Julkinen hallinto sitoutuu *kysymään samaa tietoa kansalaisilta ja yrityksiltä vain kerran*.

1 **Omadata julkisessa hallinnossa**, jossa sovelletaan omadata-periaatteita julkisessa hallinnossa oleviin kansalaisen tietoihin.

2 **Yhteentoimivuuden menetelmä ja välineet**, joilla parannetaan ja yhtenäistetään tietosisältöjen määrittelyä.

3 **Tiedon jakeluratkaisu**, jolla voidaan monipuolisesti tukea tiedon hyödyntämistä, myös suurten tietomassojen.

4 **Case: Kuntien taloustiedon yhteentoimivuus**, jossa sovelletaan hankkeessa kehitettäviä tiedon hallinnan menetelmiä ja välineitä (yhteistyössä Kuntatieto-ohjelman kanssa).

5 **”Hallintamalli-spin-off”**: Selvitys ja linjaukset pysyvien tunnisteiden elinkaaren hallinnasta (”PID-politiikka” julkiseen hallintoon)

Kokonaiskustannukset:

5,7

miljoonaa euroa

Työpaketit otetaan käyttöön vuoden

2018

loppuun mennessä

Digitalisoitumisen kannalta on keskeistä, että palvelun tuottamiseksi käsiteltävät monimuotoiset **tietoaineistot voidaan yksilöidä** pysyvillä tunnuksilla ja että **liitetyt tunnukset säilyvät ja kohdentuvat luotettavasti.**

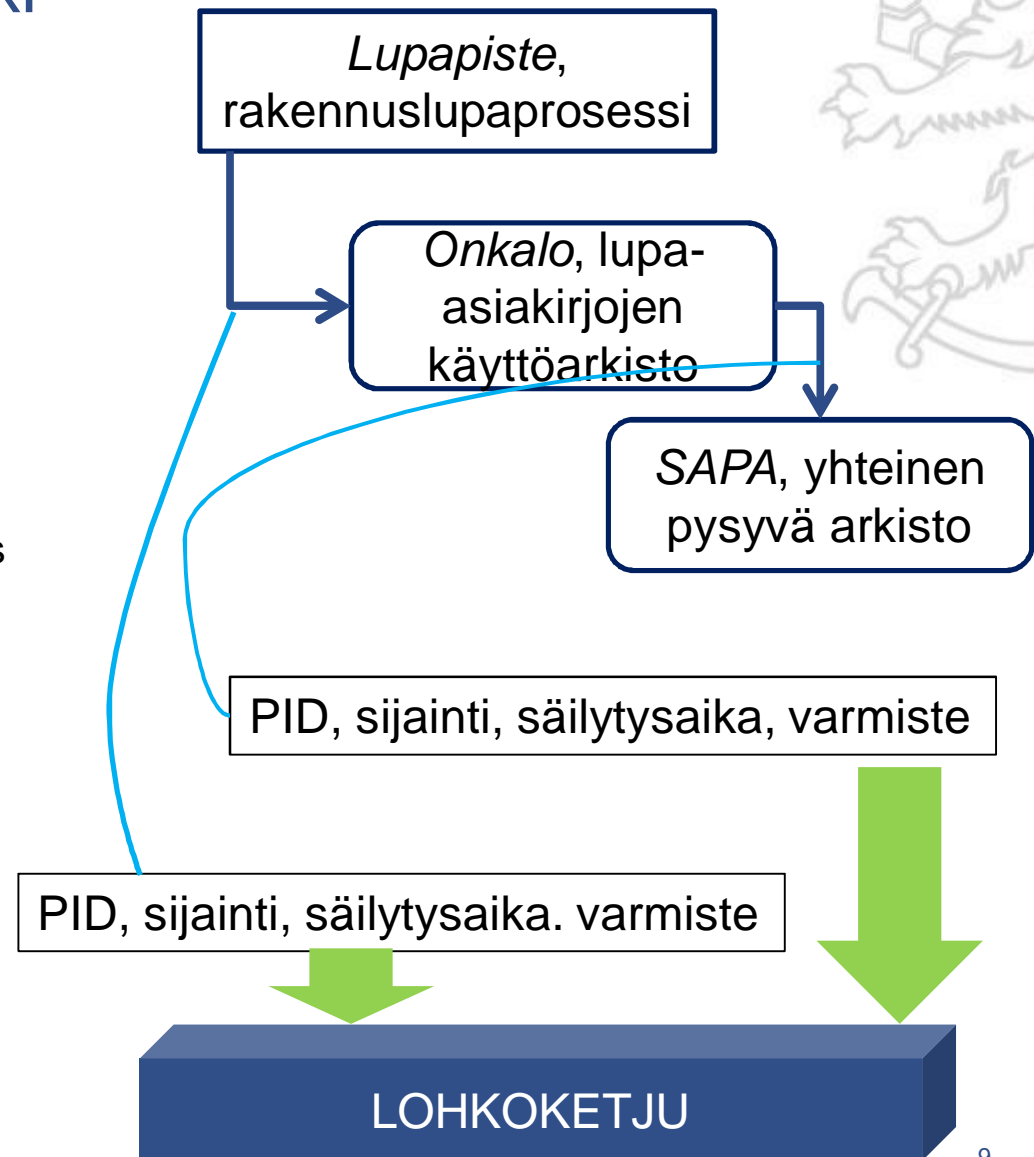
Puheenvuorot

"Entä jos": Hajautettu pysyvä tunniste

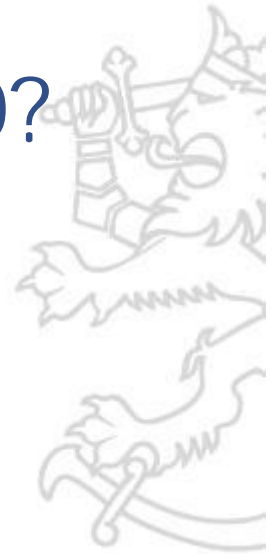
– konsepti ja esimerkki

- Kun asia on käsitelty, se arkistoidaan Lupapisteestä Onkaloon. Samalla luodaan asialle yksilöivä tunniste.
- Tämä tunniste tallennetaan muutamien muiden tietojen kanssa lohkoketjuun.
- Jossain vaiheessa arkistoitu aineisto siirretään julkisen hallinnon yhteiseen pysyvään arkistoon – alias SAPA.
- Tällöin luodaan uusi "lohko" lohkoketjuun.
- Lohkoketju on avoin, sieltä löytyy tieto mistä tunnuksen arkistoaineisto löytyy, kuinka pitkään sekä hash, jolla voi varmistaa että tiedosto todella kuuluu tähän aineistoon.

Kirjava joukko, mistä valita.. Ja mikä olikaan PID?

- UUID (Universal Unique Identifier),
- URI (Uniform Resource Identifier),
- URL (Uniform Resource Locators),
- URN (Uniform Resource Names),
- DOI (Digital Object Identifier),
- ISO OID (International Standardization Organization Object Identifier),
- ELI (European Legislation Identifier),
- Handle,
- LSID (Life Science Identifier),
- ...

Työn tavoitteet – Pysyvien tunnusten käytännön kehittäminen edellyttää sekä yhteistä sopimista että tarvittavien tunnuspalveluiden tuottamista.

Tavoite 1: "PID-politiikka" julkiseen hallintoon

- yhteisen tunnuskäytännön määrittäminen – "yhteinen tapa millä yksilöidä"
  - siten, että se tukee ja voi toimia nykyisten eri hallinnonaloilla vakiintuneiden tunnusjärjestelmien rinnalla.
  - siten, että tunnusten tuottamisen, hallinnan ja tulkinnan edellyttämät vastuutaho/t on määritelty ja hallintakäytänteet kehitetty.
- "Pysyvät tunnukset selkosuomella", erityisesti ei-tekniselle projektijohdolle – *Hyvä viestinnällinen nimi?*
- Julkishallinnon toimijoiden tulee voida yksilöidä tietoaaineistot jo syntyvaiheessa.

Tavoite 2: Tunnistettu nykyiset tunnuspalvelut ja kuvattu kehitystarpeet

- kokoava selvitys tunnusten muodostamiseen sekä hyödyntämiseen liittyvistä nykyisistä tietojärjestelmäpalveluista sekä mahdollisten kehitystarpeiden kuvaaminen uusien palveluiden tuottamisesta.
  - siten, että tunnuspalveluina (jo) toimivat tietojärjestelmäpalvelut on määritelty lisättäväksi osaksi julkisen hallinnon tietojärjestelmäsalkkua.
  - siten, että huomioidaan sekä kriittiset tarpeet että pitkäaikainen ja paljon käyttäjiä sitouttava palvelukehitys.

Tavoite kysyä samaa tietoa vain kerran niin kansalaiselta, yrityksiltä kuin muilta viranomaisilta vaatii tehokkaita yhteisiä *tiedon hallinnan toimintatapoja, joista yksi on pysyvien tunnusten käyttö ja hallinta.*

Sidosryhmät

- Ketä tulisi kuulla ja pitää informoituna?

Jatkoaskeleet

Työn toteutus

- Työ toteutetaan osana *Yhteinen tiedon hallinta* -kärkihanketta, jota koordinoi valtiovarainministeriö.
- Työ toteuttamiseen organisoidaan ja **asetetaan työryhmä** julkisen hallinnon ja muistiorganisaatioiden tiedon hallinnan asiantuntijoista.
  - Työryhmän työtä koordinoi sen puheenjohtaja yhdessä Yhteinen tiedon hallinta -hankkeen vastuutahon kanssa.
  - Työryhmän työhön osallistutaan osana oman organisaation työtä.
  - Työn toteuttamiseen tarvittavaan selvitystyöhön ja työryhmän työssä tuotettavien ohjeiden ja linjausten dokumentointiin palkataan YTI-hankkeen hankintana editori.
  - Työryhmä ja editori raportoivat Yhteinen tiedon hallinta -hankkeelle (YTI-projektiryhmä).
- Hankkeen ohjaustahona valtiovarainministeriön JulkICT hyväksyy työn ja voi osaltaan päättää jatkokehitysehdotuksena annettujen projektiaihioiden edistämisestä.
- Tuotetuista linjauksista voidaan pyytää lausunnot ja/tai käyttää muita julkisen hallinnon yhteisiä hyväksymismenettelyitä, esimerkiksi JHS-suosituspolkua.
- **Tavoiteaikataulu: 10/2017**

Jatkoaskeleet

- Työpajan jälkeen..
  - pyynnöt työryhmän jäsenistä ja asettaminen (vk 13 –)
  - editorin kilpailutus (valmistelussa)
  - työn esittely JHKA-ryhmälle
- Aloituskokous asettamisen jälkeen 05/2017 (vk 19/20)
- **Tavoiteaikataulu: 10/2017**

Aikaa kysymyksille

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Ota yhteyttä – osallistu, vaikuta!

Suvi Remes
erityisasiantuntija
etunimi.sukunimi@vm.fi

Jari Kallela
neuvotteleva virkamies
etunimi.sukunimi@vm.fi

puh. 0295 16001 (vaihde)
vm.fi / Hankkeet ja säädösvalmistelu

